

Obsah

Prolog	7
Úvod	10
1 Na začátku příběhy ze života	12
1.1 Péče o partnera (Marie a Mirek)	12
1.1.1 Počátek pečování	12
1.1.2 Pečování, rodinná firma a rodinný život	14
1.1.3 Pomoc sociální práce	15
1.1.4 Zhoršení stavu a náročnější péče	16
1.1.5 Terminální fáze onemocnění a ukončení péče	17
1.1.6 Život po skončení péče a hledání nového smyslu života	19
1.1.7 Závěr	20
1.2 Péče o rodiče-seniora (Iveta a Marie)	22
1.2.1 Počátek pečování	22
1.2.2 Vyrovnání se s nemocí blízkého člověka	23
1.2.3 Rozhodnutí pečovat	24
1.2.4 Záludnost nemoci a průběh pečování	25
1.2.5 Pečování, rodinné vztahy a další potíže	26
1.2.6 Ukončení pečování	31
1.2.7 Následky pečování a život po smrti opečovávaného rodiče	31
1.2.8 Závěr	33
1.3 Péče o dítě se zdravotním postižením (Ema, František a jejich rodina)	35
1.3.1 Jak to začalo	35
1.3.2 Rodina s dítětem se zdravotním postižením	35
1.3.3 Raná péče	36
1.3.4 Potřeby pečující rodiny	38
1.3.5 Rodina a další podpora, sdílená péče	40
1.3.6 Pokračování příběhu Emy a Františka	46

1.3.7	Psychická stabilita, psychologické poradenství a psychoterapie	49
1.3.8	Shrnutí	53
2	Neformální péče v datech.	56
2.1	Pečující osoby a charakteristika péče	57
2.2	Kategorizace pečujících	59
2.2.1	Kompletní péče („ženy pečovatelky“)	60
2.2.2	Péče mimo domov („uhoněné ustarané děti“)	61
2.2.3	Pomoc s domácností („výpomoc stárnoucím rodičům“)	62
2.2.4	Okrajová péče („vnoučata na návštěvě“)	62
3	Neformální péče jako základ subsidiarity a solidarity a role sociální práce	65
3.1	Sdílená péče jako nevyužitá příležitost podpory osob závislých na pomoci druhých	65
3.2	Východiska poskytování sdílené péče osobám, které využívají terénní sociální služby	66
3.3	Východiska poskytování sdílené péče osobám, které využívají pobytové sociální služby	70
3.4	Podpora sdílené péče jako základ subsidiarity a solidarity . .	75
4	Neformální péče v České republice v souvislosti se sdílenou péčí z pohledu pracovníka orgánu sociálněprávní ochrany dětí	79
5	Rozvoj sociální práce zaměřené na rodinné pečující.	84
5.1	Situace pečujících	84
5.2	Specifika rodinných pečujících jako klientů sociální práce	86
5.3	Sociální práce v pomoci rodinným pečujícím	92
5.3.1	Potenciál sociální práce zaměřené na rodinné pečující	93
5.3.2	Klíčová role sociální práce na obecních úřadech.	97
5.4	Překážky a limity výkonu sociální práce zaměřené na rodinné pečující.	99

5.4.1	Rodinní pečující nejsou zavedenou cílovou skupinou sociální práce	100
5.4.2	Překážky v podobě nedostatečných znalostí týkajících se dlouhodobé rodinné péče a situace rodinných pečujících	102
5.4.3	Překážky metodické a chybějící nástroje a postupy sociální práce zaměřené na rodinné pečující	104
5.4.4	Překážky v podobě nedostatku místně dostupných vnějších zdrojů pomoci a podpory	105
5.4.5	Limity plynoucí přímo ze specifík situace dlouhodobé rodinné péče	106
5.5	Doporučení	109
5.5.1	Uznání a vymezení rodinných pečujících jako svébytné cílové skupiny sociální práce	109
5.5.2	Zavedení odděleného posuzování potřeb pečujících	113
5.5.3	Rozvoj pojmového aparátu, instrumentária pomoci a metodik sociální práce zaměřené na rodinné pečující	115
5.5.4	Vzdělávání sociálních pracovníků	118
6	Psychoterapie (nejen) pro pečující	123
6.1	Stres a psychická zátěž pečujících	123
6.2	Role psychoterapie	124
6.2.1	Metody a druhy psychoterapie	126
7	Příprava na sdílenou péči rodin s dítětem se zdravotním postižením	135
7.1	Popis jednotlivých druhů péče a právní rámec	135
7.2	Stakeholderi v péči o dítě se zdravotním postižením	138
7.3	Soběstačnost jako jeden z atributů přípravy na sdílenou péči	140
7.4	Přínosy sdílené péče.	143
8	Komunikace tématu neformální péče ve společnosti	146
9	Autoři sborníku	150